

Wiad. entomol.	18 (4): 247-250	Poznań (1999) 2000
----------------	-----------------	--------------------

Przyczynek do znajomości męczelkowatych (*Hymenoptera*:
Braconidae), parazytoidów motyli (*Lepidoptera*)

Contribution to the knowledge of *Braconidae* (*Hymenoptera*)
parasitoids of *Lepidoptera*

JÓZEF RAZOWSKI¹, STANISŁAW K. WIĄCKOWSKI²

¹ Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN, 31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17

² Katedra Ekologii i Ochrony Środowiska WSP, 25-406 Kielce, ul. M. Konopnickiej 15

ABSTRACT: Fifteen species of *Braconidae* reared from 14 species of *Lepidoptera* are listed. Four of them have not been recorded from Poland before.

KEY WORDS: *Hymenoptera*, *Braconidae*, *Lepidoptera*, parasitoids, records, Poland.

Piętnaście gatunków *Braconidae* zostało wyhodowanych z 14 gatunków motyli pochodzących głównie z Krakowa i okolic. Mimo niewielkiej liczby gatunków, autorzy zdecydowali się na opublikowanie swych danych, głównie ze względu na bardzo dotąd słabe poznanie tej rodziny błonkówek w Polsce. Nawet pospolite ich gatunki nie były dotąd wykazywane lub wymieniano je z nielicznych stanowisk. Poza danymi faunistycznymi, notatka ta odnosi się także do biologii tak parazytoidów jak i żywicieli, gdyż te, nie były stwierdzone w przypadku szeregu z nich.

Cztery gatunki *Braconidae* nie były najprawdopodobniej z Polski dotychczas wykazywane. Wynika to z ich braku w wykazie HUFLEJTA (1997), trzeba jednak przyjąć, że *Ichneumonoidea* naszej fauny wymagają rewizji. W wymienionej pracy nie znaleźliśmy następujących gatunków: *Apanteles abjectus* MARSH., *A. afella* NIX., *A. affinis* NEES, oraz *Microgaster trochanterata*

THOMPS., co do oznaczenia którego mamy pewne wątpliwości. Dwu gatunków z rodzaju *Apanteles* FÖRSTER nie udało się zidentyfikować. Są to prawdopodobnie gatunki nowe.

Wykazy zostały dla przejrzystości podane w formie tabel (Tab. I, Tab. II), ułożonych osobno dla żywicieli i parazytoidów. Przy gatunkach motyli podano ich rodziny, przy parazytoidach – plemiona.

Materiał zebrali autorzy i J. KARCZEWSKI, żywicieli oznaczył pierwszy autor, parazytoidy drugi autor i G. NIXON z Natural History Museum w Londynie, który sprawdził także pozostałe oznaczenia. Okazy z Krakowa i okolic były wyhodowane przez Józefa Michała RAZOWSKIEGO i pierwszego autora. Zbiór ten znajduje się w Instytucie Ewolucji i Systematyki Zwierząt

Tab. I. Zestawienie parazytoidów według gatunków żywicielskich.

List of parasitoids arranged according to their hosts.

Żywiciel (Host)	Parazytoid (Parasitoid)
<i>Arctia caja</i> (LINNAEUS), <i>Noctuidae</i>	<i>Apanteles cajae</i> BOUCHÉ
<i>Acrionicta auricoma</i> (DENIS et SCHIFFERMÜLLER), <i>Noctuidae</i>	<i>Microplitis tuberculata</i> (BOUCHÉ)
<i>Coleophora violacea</i> (STRÖM), <i>Coleophoridae</i>	<i>Apanteles</i> sp.1
<i>Acrionicta leporina</i> (LINNAEUS), <i>Noctuidae</i>	<i>Apanteles</i> sp.2
<i>Acrionicta rumicis</i> (LINNAEUS), <i>Noctuidae</i>	<i>Apanteles afella</i> NIXON <i>Microplitis tuberculata</i> (BOUCHÉ)
<i>Polia bombycina</i> (HUFNAGEL), <i>Noctuidae</i>	<i>Microplitis varipes</i> (RUTHE)
<i>Cerura vinula</i> (LINNAEUS), <i>Notodontidae</i>	<i>Apanteles affinis</i> NEES
<i>Gelechia</i> sp., <i>Gelechiidae</i>	<i>Microgaster hospes</i> MARSHALL
<i>Gracillaria syringella</i> (FABRICIUS), <i>Gracillariidae</i>	<i>Dolichogenidea dilecta</i> (HALIDAY)
<i>Ancylis mitterbacheriana</i> (DENIS et SCHIFFERMÜLLER), <i>Tortricidae</i>	<i>Dolichogenidea coleophorae</i> (WILKINSON)
<i>Euproctis chrysorrhoea</i> (LINNAEUS), <i>Lymantriidae</i>	<i>Dolichogenidea lacteicolor</i> (VIERECK)
<i>Drepana falcataria</i> (LINNAEUS), <i>Drepanidae</i>	<i>Apanteles abjectus</i> MARSHALL
<i>Naenia typica</i> (LINNAEUS), <i>Noctuidae</i>	<i>Microgaster trochanterata</i> THOMPSON
<i>Fissipunctria ypsilon</i> (DENIS et SCHIFFERMÜLLER), <i>Noctuidae</i>	<i>Microplitis spectabilis</i> (HALIDAY)

Tab. II. Zestawienie gatunków żywicielskich według parazytoidów.

List of hosts arranged according to parasitoids.

Parazytoid (Parasitoid)	Żywiciel (Host) Stanowisko (Locality)
<i>Apanteles abjectus</i> MARSHALL, <i>Apantelini</i>	<i>Drepana falcataria</i> (LINNAEUS), Kraków - Prądnik, 1959.
<i>Apanteles afella</i> NIXON, <i>Apantelini</i>	<i>Acronicta rumicis</i> (LINNAEUS), Skała Kmity ad Kraków, 1 VII 1959.
<i>Apanteles affinis</i> NEES, <i>Apantelini</i>	<i>Cerura vinula</i> (LINNAEUS), Kraków - Podgórze, 7 VIII 1957.
<i>Apanteles</i> sp. 1, <i>Apantelini</i>	<i>Coleophora violacea</i> (STRÖM), Kraków, 19 VI 1957.
<i>Apanteles</i> sp. 2, <i>Apantelini</i>	<i>Acronicta leporina</i> (LINNAEUS), Kraków, 27 VII 1958.
<i>Dolichogenidea coleophorae</i> (WILKINSON), <i>Apantelini</i>	<i>Ancylis mitterbacheriana</i> (DENIS et SCHIFFERMÜLLER), Kraków - Las Wolski, 29 VIII 1957.
<i>Dolichogenidea dilecta</i> (HALIDAY), <i>Apantelini</i>	<i>Gracillaria syringella</i> (FABRICIUS), Kraków, 9 VII 1958; Białowieski Park Narodowy, 18 VII 1962, grąd niski.
<i>Dolichogenidea lacteicolor</i> (VIERECK), <i>Apantelini</i>	<i>Euproctis chrysorrhoea</i> (LINNAEUS), Kraków, 12 V 1956.
<i>Microgaster hospes</i> MARSHALL, <i>Microgastrini</i>	<i>Gelechia</i> sp., Kraków, 12 VI 1957.
<i>Microplitis tuberculata</i> (BOUCHÉ), <i>Microplitini</i>	<i>Acronicta auricoma</i> (DENIS et SCHIFFERMÜLLER), Kraków, 27 VIII 1954; Skierniewice 8 VIII 1963; Nadleśnictwo Jędrzejów, 28 III 1953 (w hodowli, z gąsienicy <i>A. rumicis</i> (LINNAEUS) zebranej 25 IX 1952).
<i>Microgaster hospes</i> MARSHALL, <i>Microplitini</i>	<i>Gelechia</i> sp., Kraków, 12 VI 1957.
<i>Microplitis spectabilis</i> (HALIDAY), <i>Microplitini</i>	<i>Fissipunctria ypsilon</i> (DENIS et SCHIFFERMÜLLER), Kraków, 12 VI 1958.
<i>Microgaster trochanterata</i> THOMPSON, <i>Microplitini</i>	<i>Naenia typica</i> (LINNAEUS), Kraków, 9 VIII 1959.
<i>Microplitis varipes</i> (RUTHE), <i>Microplitini</i>	<i>Polia bombycina</i> (HUFNAGEL), Nadleśnictwo Jędrzejów, 12 V 1954, oprzęd obok żywej gąsienicy, wylęg 20 V 1954.

PAN, w Krakowie. Autorzy pragną wyrazić podziękowanie Dr. G. NIXON'owi za oznaczenie części materiału *Braconidae*, oraz nieznanemu recenzentowi za poprawienie nazw tych owadów.

SUMMARY

Fifteen species of *Braconidae* reared from 14 *Lepidoptera* species are listed. They belong to three hymenopterous tribes and nine *Lepidoptera* families. Four braconids are treated as new to Poland (*Apanteles abjectus* MARSHALL, *A. afella* NIXON, *A. affinis* NEES, and *Microgaster trochanterata* THOMPSON). The material were collected mainly in Kraków and its vicinity.

PIŚMIENNICTWO

HUFLEJT T., 1997: *Ichneumonoidea*. [W:] J. RAZOWSKI (red.): Wykaz zwierząt Polski, 5: 75 - 114.